URZĄD STATYSTYCZNY WE WROCŁAWIU
STATISTICAL OFFICE IN WROCŁAW

ROLNICTWO W WOJEWÓDZTWIE DOLNOŚLĄSKIM W LATACH 2014-2015

AGRICULTURE IN DOLNOŚLĄSKIE VOIVODSHIP IN 2014-2015

Informacje i opracowania statystyczne
Statistical information and elaborations

Wrocław 2016

ZESPÓŁ REDAKCYJNY *EDITORIAL BOARD*
URZĘDU STATYSTYCZNEGO *OF STATISTICAL OFFICE*
WE WROCŁAWIU *IN WROCŁAW*

PRZEWODNICZĄCY *PRESIDENT*
Małgorzata Wojtkowiak-Jakacka

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO *VICE PRESIDENT*
Halina Woźniak

REDAKTOR GŁÓWNY *EDITOR-IN-CHIEF*
Stanisław Kamiński

CZŁONKOWIE *MEMBERS*
Beata Bal-Domańska, Sławomir Banaszak, Agata Girul, Agnieszka Ilczuk,
Danuta Komarowska, Wacław Mazur, Gabriela Okoń, Anna Staniów,
Elżbieta Stańczyk, Małgorzata Wysoczańska

SEKRETARZ *SECRETARY*
Marta Woźniakiewicz

PRZYGOTOWANIE PUBLIKACJI *PREPARATION OF THE PUBLICATION*
Magdalena Klimek

SKŁAD KOMPUTEROWY I GRAFIKA *TYPESETTING AND GRAPHIC*
Janusz Szlączka

PROJEKT OKŁADKI *COVER DESIGN*
Magdalena Klimek

ISBN 978-83-89593-69-6

Publikacja dostępna w Internecie *Publication available at website*
http://wroclaw.stat.gov.pl/ ***http://wroclaw.stat.gov.pl/***
oraz na CD *and in CD-ROM*

Prosimy o podanie źródła przy publikowaniu danych US
When publishing SO data please indicate source

Przedmowa

Urząd Statystyczny we Wrocławiu przekazuje Państwu kolejną edycję publikacji „***Rolnictwo w województwie dolnośląskim w latach 2014–2015*** ”.

Opracowanie zawiera podstawowe informacje o wynikach produkcyjnych rolnictwa, jak i też o warunkach produkcyjno-ekonomicznych i zużyciu środków produkcji.

Publikację opracowano na podstawie zbiorczych wyników sprawozdawczości, badań reprezentacyjnych oraz szacunków.

Część tabelaryczną, podzieloną na cztery grupy tematyczne, poprzedzają uwagi ogólne oraz wyniki badań – synteza, które wzbogacono wykresami. W ostatniej części tabelarycznej zaprezentowano wyniki w rolnictwie w województwie w 2015 r. na tle innych województw oraz kraju.

Publikacja dostępna jest również na płycie CD-ROM.

Mam nadzieję, że opracowanie okaże się przydatne osobom i instytucjom zainteresowanym problematyką rolnictwa na Dolnym Śląsku.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego we Wrocławiu

dr Małgorzata Wojtkowiak – Jakacka

Wrocław, lipiec 2016 r.

Preface

I am pleased to present the next edition of a publication "Agriculture in dolnośląskie voivodship in 2014–2015".

The elaboration includes basic information on production results of agriculture, economic and production conditions as well as data of means of production.

The publication was elaborated on the basis of combine results of reports, sample surveys and estimations.

The tabular part, divided into four thematic groups, is preceded by general and results of surveys – synthesis (reasume), which have been enriched with charts. In the last tabular part, results in agriculture in Dolnośląskie voivodship in 2015 have been presented against the background of other voivodships and the country.

Publication is available in its on CD-ROM.

I believe that publication will be useful for people and institutions interested in agriculture in Dolnośląskie voivodship.

Director
of the Statistical Office in Wrocław

Małgorzata Wojtkowiak – Jakacka, Ph.D.

Wrocław, July 2016

SPIS TREŚCI

	Strona *Page*
Przedmowa	3
Uwagi ogólne	6
Objaśnienia znaków umownych	12
Ważniejsze skróty	12
Wyniki badań – synteza i charakterystyka czynników produkcji	13
Tablice (plik w formacie Excela na płycie CD lub na stronie internetowej – http://wroclaw.stat.gov.pl/)	–

CONTENTS

	Strona *Page*
Preface	4
General notes	9
Symbols	12
Mojor abbreviations	12
Results of surveys – synthesis (resume)	13
Tables (available in CD-ROM or at website – http://wroclaw.stat.gov.pl/)	–

UWAGI OGÓLNE

1. Dane o produkcji rolniczej opracowano **metodą rodzaju działalności**, co oznacza sumaryczne ujęcie produkcji roślinnej i zwierzęcej niezależnie od tego, do której sekcji gospodarki narodowej (według Polskiej Klasyfikacji Działalności) zaliczane są podmioty gospodarcze, które tę produkcję wytworzyły.

W związku z wprowadzeniem od 2010 r. stopniowych zmian metodologii badań rolniczych, mających na celu dostosowanie do standardów unijnych oraz uwzględnienie przemian dokonujących się w polskim rolnictwie, a także szersze wykorzystanie źródeł administracyjnych, **zmianie uległa definicja gospodarstwa rolnego.**

2. Gospodarstwo rolne to jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i **prowadząca działalność rolniczą**.

Gospodarstwo indywidualne to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną.

Gospodarstwa indywidualne obejmują:

– gospodarstwa o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych,
– gospodarstwa o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych (w tym nieposiadające użytków rolnych) prowadzące produkcję rolną (roślinną i zwierzęcą) o znaczącej (określonej odpowiednimi progami) skali, w tym działy specjalne produkcji rolnej.

Do **działalności rolniczej** zaliczamy działalność związaną z uprawą roślin, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym grzyby jadalne), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych oraz chów i hodowlę zwierząt gospodarskich, tj. bydła, owiec, kóz, koni, świń, drobiu, królików, pozostałych zwierząt futerkowych, dzikich zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa (np. dziki sarny daniele) i pszczół, a także działalność polegającą na utrzymaniu użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej (zgodnie z normami). Zgodnie z obowiązującą definicją, od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).

3. Powierzchnia użytków rolnych obejmuje powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze i użytków rolnych pozostałych.

Użytki rolne w dobrej kulturze to utrzymywane zgodnie z normami określanymi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 III 2010 r. w sprawie minimalnych norm (Dz. U. Nr 39, poz. 211 z późniejszymi zmianami) – prezentuje się w podziale na: powierzchnię pod zasiewami, grunty ugorowane, uprawy trwałe (w tym sady), ogrody przydomowe, łąki trwałe i pastwiska trwałe.

Użytki rolne pozostałe to użytki rolne nieużytkowane i nieutrzymywane w dobrej kulturze.

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem powierzchni upraw zaliczanych od 2010 r. do upraw trwałych, a także powierzchni ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny.

Grunty ugorowane to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymywane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

Uprawy trwałe to łączna powierzchnia plantacji drzew i krzewów owocowych oraz ich szkółek **(sady)**, szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, innych upraw trwałych, w tym wikliny oraz drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także upraw trwałych pod osłonami.

Ogrody przydomowe to powierzchnia upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaopatrzenie.
Do ogrodów przydomowych nie zalicza się powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację.

Łąki i pastwiska są to łąki i pastwiska trwałe, do których nie zalicza się gruntów ornych obsianych trawami w ramach płodozmianu.

4. Przy ustalaniu produkcji rolniczej przyjęto w cenach bieżących:

– dla skupu, spożycia naturalnego oraz przyrostu pogłowia zwierząt gospodarskich – ceny skupu płacone przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od producentów rolnych (bez podatku od towarów i usług – VAT),
– dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach.

5. Ceny skupu są cenami przeciętnymi obliczonymi jako iloraz wartości (bez podatku od towarów i usług) i ilości poszczególnych produktów rolnych skupionych w danym okresie przez podmioty gospodarcze prowadzące skup bezpośrednio od producentów. Prezentowane ceny skupu produktów rolnych pochodzą z badania miesięcznego (meldunek o skupie produktów rolnych realizowanym przez osoby prawne i samodzielne jednostki organizacyjne nie mające osobowości prawnej) i półrocznego (sprawozdawczość uwzględniająca korekty danych meldunkowych oraz skup realizowany przez osoby fizyczne o wartości co najmniej 10 tys. zł).

Wskaźniki cen skupu obliczono w zakresie porównywalnym: dla miesięcy na bazie danych meldunkowych, w ujęciu półrocznym po uwzględnieniu korekt wynikających ze sprawozdawczości półrocznej.

6. Źródłem informacji o **cenach gruntów ornych w obrocie prywatnym** jest kwartalne badanie przeprowadzane w formie wywiadu przez ankietera z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego wylosowanego do reprezentacyjnych badań rolniczych. Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen kwartalnych. Przeliczenia cen gruntów na żyto i żywiec rzeźny wieprzowy dokonano przy przyjęciu przeciętnych rocznych cen targowiskowych tych produktów.

7. Relacje cen detalicznych środków produkcji dla rolnictwa do cen skupu produktów rolnych informują, jaką ilość produktu rolnego należy sprzedać, aby zakupić dany środek produkcji.

Relacje cen obliczono przy przyjęciu przeciętnych cen miesięcznych, kwartalnych i rocznych.

8. Wielkość produkcji roślinnej obliczono na podstawie:
– wyników czerwcowych badań reprezentacyjnych (w 2010 r. Powszechnego Spisu Rolnego) w zakresie powierzchni zasiewów,
– wyników reprezentacyjnych badań plonów i zbiorów oraz ocen i ekspertyz rzeczoznawców GUS,
– sprawozdań statystycznych (badanie pełne) z gospodarstw państwowych, spółdzielczych i pozostałych.

9. Pod pojęciem **plon** rozumie się ilość jednostek wagowych (dt) danego ziemiopłodu zebranego z jednostki powierzchni (ha).

10. Zboża, jeżeli nie zaznaczono inaczej, to:
– zboża podstawowe: pszenica, żyto, jęczmień, owies i pszenżyto,
– mieszanki zbożowe na ziarno,
– kukurydza na ziarno, gryka, proso i pozostałe zbożowe.

11. Strączkowe na ziarno to:
– konsumpcyjne (groch, fasola, bób i inne),
– pastewne (mieszanki zbożowo–strączkowe, peluszka, wyka, bobik, łubin i inne).

12. Do **upraw przemysłowych** zalicza się: buraki cukrowe, rzepak, rzepik, len (włącznie z oleisty i włóknistym), konopie i tytoń.

13. Uprawy pastewne obejmują:
– strączkowe pastewne na zielonkę,
– motylkowe drobnonasienne (w tym wieloletnie, tj. koniczyna, lucerna i esparceta) z innymi pastewnymi i trawami na zielonkę,
– okopowe pastewne (buraki pastewne, brukiew, marchew pastewna, kapusta pastewna, rzepa i inne),
– oraz kukurydzę na zielonkę.

14. Powierzchnia **uprawy ziemniaków** bez powierzchni ogrodów przydomowych.

15. Pozostałe uprawy to: warzywa, truskawki, wysadki okopowych oraz inne, np. zioła.

16. Dane o **pogłowiu zwierząt gospodarskich i produkcji zwierzęcej** opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych (w 2010 r. wyników Powszechnego Spisu Rolnego) oraz szacunków. Badania pogłowia trzody chlewnej i produkcji żywca wieprzowego prowadzone są 3–krotnie w roku – w marcu według stanu na 1 marca, w czerwcu według stanu na 1 czerwca i w grudniu według stanu na 1 grudnia, badania pogłowia bydła i pozostałych gatunków zwierząt gospodarskich – 2-krotnie w roku – według stanu w czerwcu i grudniu. Wskaźniki dynamiki liczone są w zakresie porównywalnym na bazie danych ze sprawozdawczości.

17. Dane o produkcji **żywca rzeźnego** obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową zwierząt rzeźnych oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne. Produkcja żywca rzeźnego zbilansowana jest importem i eksportem żywych zwierząt.

Produkcję żywca rzeźnego podaje się w tonach „w wadze żywej", tj. według wagi zwierząt rzeźnych przed ubojem,

18. Informacje o **skupie produktów rolnych** dotyczą ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

Dane o skupie:
– **zbóż,** jeżeli nie zaznaczono inaczej, dotyczą ziarna zbóż konsumpcyjnych, paszowych i siewnych z wyodrębnieniem zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi), pszenicy, żyta, jęczmienia i owsa (łącznie z mieszankami zbożowymi) oraz pszenżyta,
– **ziemniaków** – poza dostawami do punktów skupu, również dostaw do gorzelni, płatkarni i suszarni,
– **żywca rzeźnego** (bydła, cieląt, świń, owiec, koni i drobiu) – dotyczą tylko zwierząt rzeźnych (łącznie z żywcem skupowanym na eksport) bez skupu zwierząt hodowlanych,
– **świń** – nie obejmują prosiąt i warchlaków.

19. Dane o skupie produktów rolnych:

– za okresy miesięczne dotyczą danych meldunkowych o ilości skupu realizowanego przez osoby prawne i samodzielne jednostki organizacyjne nie mające osobowości prawnej,
– za okresy półroczne w danych uwzględnia się korekty wynikające ze sprawozdawczości półrocznej obejmującej również skup realizowany przez osoby fizyczne o wartości co najmniej 10 tys. zł.

Wskaźniki dynamiki skupu liczone są w zakresie porównywalnym: dla miesięcy na bazie danych meldunkowych, w ujęciu półrocznym po uwzględnieniu korekt wynikających ze sprawozdawczości półrocznej.

20. Informacje dotyczące warunków atmosferycznych (temperatury, opadów i usłonecznienia) opracowano w oparciu o dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej uzyskane z obserwacji i notowań prowadzonych na stacjach meteorologicznych.

21. Dane dotyczące **zużycia nawozów mineralnych lub chemicznych i wapniowych** opracowane zostały na podstawie sprawozdawczości i wyników badań reprezentacyjnych (w 2010 r. Powszechnego Spisu Rolnego).

22. Lata gospodarcze obejmują okres od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 2014/15 oznacza okres od 1 VII 2014 r. do 30 VI 2015 r.).

23. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

24. Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem” lub mogą nie sumować się na 100%.

GENERAL NOTES

1. *Data regarding agricultural production were compiled using the* ***kind–of–activity method,*** *what is understood as a summing up of the crop and animal production conducted by economic entities, regardless of the section of the NACE Rev. 2 in which they are included.*

Accordingly with the introduction from 2010 of gradual changes in the methodology of agricultural surveys, aimed primarily at adaptation to EU standards and taking into account the changes taking place in Polish agriculture, as well as the increased use of administrative sources, ***a definitione of the agricultural farm has changed.***

2. An agricultural holding *is understood as a single unit, both technically and economically, which has a single management (holder or manager) and which* ***conduct agricultural activity****.*

Private farm *is understood as an agricultural holding used by natural person.*

Private farms include:

– holdings with an area of 1 ha or more of agricultural land;

– holdings with an area of less than 1 ha of agricultural land (including holdings without agricultural land) conducting agricultural production (crop and animal output) of significant (determined by the appropriate thresholds) scale, of which special branches of agricultural activities

An agricultural activity *includes activity related to the cultivation of plants, which covers: all field crops (including mushrooms), vegetable gardening and horticulture, nursery, cultivation and seed production of agricultural and horticultural crops as well as activity related to rearing and breeding of livestock, such as cattle, sheep, goats, horses, pigs, poultry, rabbits, other fur–covered animals, wild animals kept for slaughter (such as wild boar, roe deer, fallow deer) and bees, as well as activity of maintaining agricultural land in accordance with cultivation principles with respects for environment protection requirements (according to the norms).*

According to the existing current definition since 2010 agricultural surveys have not included owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale (below the specified thresholds).

3. Agricultural land area *includes agricultural land in a good agricultural condition and other agricultural land.*

Agricultural land in good agricultural conditions *– maintained in accordance with norms defined in the decree of The minister of Agriculture and Rural Development, dated 11 III 2010 regarding minimal norms (Journal of Laws No. 39, item 211 with later amendments) – is presented on the basis of a division into sown area, fallow land, permanent crops (including orchards), kitchen gardens, permanent meadows and permanent pastures.*

Other agricultural land *– agricultural land not cultivated and not used and maintained in a good agricultural condition.*

Sown area *is the area of all crops sown and planted in the agricultural holding, except for the area of crops which in 2010 were included to permanent crops , as well as the area of kitchen gardens and crop area intended for ploughing, cultivated as major crops.*

Fallow land *is the arable land not used for production purposes but maintained in good agricultural condition, in compliance with environmental protection requirements, as well as the crop area intended for ploughing of plants cultivated as major crops (green fertilizers)*

Permanent crops *stand for the total plantation area of fruit–bearing trees and shrubs and their nurseries (orchards), nurseries of ornamental trees and shrubs and nurseries of forest trees for commercial purposes, as well as other permanent crops, of which wicker, fruit–bearing trees and shrubs grown outside plantations, as well as other permanent crops cultivated under cover* ***Orchards*** *are understood as land planted with fruit–bearing trees, bushes and tree nurseries not smaller than 0,1 ha.*

Kitchen gardens *stand for the area of crops which mainly serve as self–supplies. The area of lawns and ornamental gardens, as well as recreation area , should not be treated as part of kitchen gardens.*

Meadows and pastures *are understood as permanent meadows and pastures, and do not include arable land sown with grass as part of crop rotation.*

4. *The following prices were assumed in calculating agricultural output current prices:*

– for procurement of agricultural products, own consumption and increases in farm animal stocks – procurement prices paid by economic entities purchasing agricultural products directly from agricultural producers (excluding value added tax – VAT),

– for market sales – prices received by farmers at marketplaces.

5. Procurement prices *are average prices calculated as a quotient of value (without value added tax – VAT) and quantity of several agricultural products purchased at a given period by economics entities purchasing agricultural products directly from producers. Presented procurement prices come from monthly survey (reports*

on procurement of agricultural products from legal persons and organizational entities without legal personality) and semi–annual survey (reports taking into consideration data revisions and procurement level of at least 10 thousand. zl fulfilled by natural persons).

Procurement price indices are calculated in comparative range: for months – based on reporting data and for semi–annual periods – including revisions.

6. *The source of information on* ***prices of arable land in private turnover*** *is a quarterly interview with holders of private farms selected for agricultural sample survey. Average annual prices were calculated as arithmetic mean of average quarterly prices. Recalculation of arable land prices into rye and pigs for slaughter have been made using their average annual prices on marketplaces.*

Price indices of sold agricultural products and price indices of goods and services purchased by private farms *have been calculated using as a weight system – the structure of sold agricultural products as well as the structure of purchased goods and services from the year preceding the one under the survey.*

7. Relations between retail prices of means of production for agriculture and procurement prices of agricultural products *inform about a quantity of agricultural products that should be sold to buy the given mean of production. Relations have been computed with the use of average monthly, quarterly and annual prices.*

8. Crop output value *has been calculated on the basis of:*

– June sample survey results (in 2010 – The Agricultural Censuses) on sown area,
– sample surveys results on the crop production, the CSO experts' assessments,
– statistical reports (full survey of the state farms, co–operatives and others).

9. Yield *is understood as a weight unit's (dt) of particular agricultural products harvested from the area unit (ha).*

10. Cereals, *unless otherwise stated, are:*

– basic cereals: wheat, rye, barley, oats and triticale,
– cereal mixed for grain,
– buckwheat, millet, maize for grain and other cereals.

11. Pulses for grain *are:*

– edible pulses (peas, bean, broad bean and other),
– feed pulses (mixed cereals and pulses, field pea, vetch, field bean, lupine, and other).

12. Industrial crops *include: sugar beets, rape, turnip rape, flax (including oil and fibrous) hemp and tobacco.*

13. Feed plants *include:*

– Pulses for green forage,
– legumes (of which perennial legumes: clover, lucerne and sainfoin) with other feed plants and field grasses for green forage,
– root plants (fodder beet, rutabaga, fodder carrot, fodder cabbage, turnip and others),
– maize for green forage.

14. *Harvested area of potatoes excluding kitchen gardens.*

15. Other plants *contain: vegetables, strawberries, seedlings of roots plants and others, i.e. herbs.*

16. *Data regarding* ***livestock and animal production*** *have been elaborated on the basis of reports, sample survey results (in 2010 – the Agricultural Censuses) and estimates. Surveys of pig stocks and production of pigs for slaughter are conducted three times a year – in March as of 1st March, in June as of 1st June and in December as of 1st December, while surveys of cattle and other farm animal species – twice a year – state as at June and December. Indices are compiled in comparable conditions on the basis of reporting.*

17. *Data regarding production of* ***animals for slaughter*** *concern the purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales of animals for slaughter and slaughter intended for own consumption. Production of animals for shlaughter is balanced by import and export of live animals.*

Production of animals for slaughter is presented in t – in "post–slaughter warm weight" (WWC), i.e. in terms of meat (meat and bone mass) incl. fats and – if marked –including pluck, applying conversion factors to determine the post–slaughter efficiency of several animal kinds.

18. *Information about* ***procurement of agricultural products*** *concern quantity and the value of several agricultural products (plant and animal) purchased by economic entities directly from producers.*

Data about procurement of:

*– **cereals**, unless otherwise stated, concern grain of cereals for consumption, for feeds and sowing, with separation of basic cereals (incl. cereal mixed), wheat, rye, barley and oats (including cereal mixed) as well as triticale.*

– ***potatoes**, apart from delivery to procurement centres, also delivery to alcohol distillery, companies producing potatoes flakes and drying houses,*
– ***animals for slaughter**, (cattle, calves, pigs, sheep, horses and poultry) concern only animals for slaughter (including animals purchased for exports purposes), excluding animals for breeding.*
– ***pigs**, excluding piglets and young pigs from 20 to 50 kg.*

***19.** Data about procurement of agricultural products:*
– *for monthly periods concern reporting about procurement quantity realized by legal persons and units without legal personality,*
– *for semi–annual period concern corrections of semi–annual reporting and procurement level of at least 10 thous. zl, fulfilled by natural persons.*

Procurement indices are compiled in comparable conditions: for months – on the basis of data reported; after half–year periods – with the corrections revisions from reporting halfyear system.

***20.** Information concerning atmospheric conditions (temperature, precipitation, insolation) have been elaborated by Institute of Meteorology and Water Management (obtained from quotation of meteorological stations).*

***21.** Data regarding **consumption of mineral, chemical or lime fertilizers** were elaborated on the basis of reporting from statistical reports and sample survey results (In 2010 was compiled on the basis of Agricultural Census).*

***22. Farming years** cover the period from 1 VII to 30 VI (e.g. the 2014/15 farming year covers the period from 1 VII 2014 to 30 VI 2015).*

***23. Relative numbers (indices, percents)** have been calculated on the basis of absolute data, expressed with higher precision than presented in the tables.*

***24.** Due to electronic data processing techniques, in some cases, the components sum can differ from "total values", or don't sum up to 100%.*

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH
SYMBOLS

Kreska	(–)	– zjawisko nie wystąpiło. *magnitude zero.*
Zero:	(0)	– zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5. *magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit.*
	(0,0)	– zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. *magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.*
Kropka	(.)	– zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. *data not available or not reliable.*
Znak	x	– wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. *not applicable.*
Znak	#	– oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej. *data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics.*
„W tym” *„Of which”*		– oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. *indicates that not all elements of the sum are given.*

WAŻNIEJSZE SKRÓTY
MAJOR ABBREVIATIONS

zł *zl*	– złoty *zloty*	t	– tona *tonne*
tys. *thous.*	– tysiąc *thousand*	ha	– hektar *hectare*
mln	– milion *million*	l	– litr *litre*
szt.	– sztuka *piece, unit*	UR	– użytki rolne *agricultural land*
kg	– kilogram *kilogram*	cd. *cont.*	– ciąg dalszy *continued*
dt	– decytona *deciton*	dok. *cont.*	– dokończenie *continued*

WYNIKI BADAŃ – SYNTEZA

I. CHARAKTERYSTYKA CZYNNIKÓW PRODUKCJI

Przebieg warunków agrometeorologicznych w sezonie wegetacyjnym 2014/2015

JESIEŃ 2014

Pierwsza i druga dekada października była ciepła z przelotnymi opadami deszczu, pod koniec miesiąca nastąpiło ochłodzenie i temperatury obniżyły się do ok. 10-12°C (w nocy były bliskie 0°C). Warunki agrometeorologiczne w październiku sprzyjały pracom polowym, w tym czasie odbywały się zbiory kukurydzy i buraków cukrowych. W większości zakończone zostały siewy ozimin, natomiast trwały jeszcze siewy pszenicy ozimej. Na początku listopada temperatura wahała się od 2 do 10°C, po 10 listopada nieco wzrosła, a po 20 listopada zmniejszyła się do 5°C (w nocy oscylowała w granicy 0°C). Długa i ciepła jesień pozwoliła na odpowiednie rozkrzewienie się roślin i dlatego stan plantacji pszenicy ozimej oceniono na dobry.

ZIMA 2015

Zima 2015 r. była łagodna, w styczniu występowały dodatnie temperatury oraz przelotne opady śniegu. Kilkustopniowe przymrozki zanotowano w I i III dekadzie miesiąca. W styczniu wykonywane były orki, których nie przeprowadzono jesienią.

Temperatura w lutym była dodatnia, co sprzyjało rozwojowi patogenów grzybowych zbóż (np. mączniaka prawdziwego) oraz nadmiernemu rozkrzewieniu roślin.

W marcu w ciągu dnia temperatura powietrza wynosiła ok. 5°C, a w II dekadzie wzrosła do 10°C. Na początku miesiąca występowały niedobory wody w glebie ale w III dekadzie miesiąca wystąpiły duże opady deszczu, które znacznie poprawiły stan wilgotności gleby. Zboża ozime, rzepak ozimy oraz uprawy sadownicze i truskawki przezimowały dobrze, nie wystąpiły uszkodzenia mrozowe. W I dekadzie marca, pomimo widocznych niedoborów wilgoci w glebie, rozpoczęto siewy zbóż jarych oraz buraków cukrowych. W III dekadzie miesiąca nastąpiła poprawa warunków wilgotnościowych.

WIOSNA 2015

Początek kwietnia był chłodny z intensywnymi opadami deszczu oraz śniegu, temperatura wahała się od 0 do 5°C, następnie odnotowano systematyczne ocieplenie. Siewy zbóż jarych zostały zakończone, sadzono jeszcze buraki cukrowe i ziemniaki. Drzewa owocowe zaczęły kwitnąć na początku kwietnia, a w połowie miesiąca rozpoczęto siewy kukurydzy. W III dekadzie kwietnia rzepak znajdował się w fazie kwitnienia, niestety zaobserwowano pękanie łodyg uprawy. Na początku kwietnia zaczęły kwitnąć drzewa owocowe oraz truskawki.

W pierwszej dekadzie maja temperatura wynosiła 10-20°C i występowały silne opady deszczu. W drugiej dekadzie miesiąca temperatura osiągnęła wartość 15-20°C, nastąpiło pogorszenie warunków wilgotnościowych w glebie.

Pod koniec miesiąca w sprzedaży znajdowały się truskawki gruntowe. Na przełomie maja i czerwca jabłonie, brzoskwinie oraz wiśnie miały zawiązki owoców, natomiast czereśnie, porzeczki czerwone i agrest wchodziły w fazę dojrzewania.

W czerwcu zanotowano deficyt wody w glebie, który wpłynął na obniżenie plonu zbóż, rzepaku oraz roślin okopowych. W pierwszym tygodniu czerwca temperatura wynosiła 20-25°C, w drugim i trzecim tygodniu po opadach deszczu obniżyła się do 10-15°C, a pod koniec miesiąca wynosiła 15-20°C. Występujące opady deszczu były jednak niewystarczające i nie poprawiły warunków wilgotnościowych gleby.

LATO 2015

Temperatura w lipcu wahała się od 20 °C do 32°C, występowały opady deszczu oraz gwałtowne burze z opadami gradu, w efekcie których miało miejsce wyleganie upraw. Pomimo opadów nadal utrzymywał się deficyt wody w glebie, a to przyczyniło się do obniżenia plonów. Ciepła i sucha pogoda w lipcu przyspieszyła dojrzewanie i zbiory zbóż ozimych oraz rzepaku. Pierwsza połowa sierpnia była bardzo ciepła (do 38°C) z niewielkimi opadami deszczu, które jednak umożliwiały zbiory roślin.

W połowie miesiąca zakończono zbiory jęczmienia ozimego, natomiast zbiory pozostałych zbóż oraz rzepaku były prawie na ukończeniu. Nadmierne wysuszenie gleby utrudniło siewy rzepaku ozimego w optymalnym terminie agrotechnicznym.

Ze względu na złe warunki wilgotnościowe zanotowano również spadek plonów w uprawach ogrodniczych. W sierpniu skoszono około 60% powierzchni łąk, których zbiór oceniono na niski i słabej jakości. Zanotowano

także niższe plony roślin okopowych, z kolei bulwy ziemniaków i buraków były drobniejsze. Kolby kukurydzy na ziarno były małe, słabo wykształcone i nisko zaziarnione.

Początek września był ciepły, z temperaturą dochodzącą do 25°C, następnie temperatura obniżała się. Ponieważ opady deszczu były sporadyczne i przelotne to nadal utrzymywał się niedobór wody w glebie. Warunki pogodowe wpłynęły na opóźnienie zbiorów roślin okopowych, kampania cukrownicza rozpoczęła się dopiero pod koniec miesiąca.

Siewy roślin ozimych były opóźnione w porównaniu do roku poprzedniego. Wschody rzepaku ozimego zawierały ubytki i były nierównomierne.

JESIEŃ 2015

Pierwsza dekada października była ciepła, z temperaturą dochodzącą do 20°C, w II dekadzie nastąpiło obniżenie temperatury do 5-10°C, wystąpiły opady deszczu. Pod koniec III dekady miesiąca temperatura wzrosła do około 15°C w dzień (w nocy występowały przymrozki). Trwały zbiory kukurydzy oraz buraków cukrowych, których plony ze względu na suszę były niskie. Zboża ozime i rzepak ozimy w zależności od daty siewu były w różnych fazach rozwojowych.

Zaopatrzenie rolnictwa w środki produkcji

Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych (łącznie z nawozami wieloskładnikowymi) pod zbiory w roku gospodarczym 2014/2015 wyniosło 144,6 tys. ton i w porównaniu do roku poprzedniego było niższe o 13,3 tys. ton (o 8,4%). W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych wyniosło 159,0 kg (rok wcześniej – 168,9 kg).

W porównaniu do średniego poziomu zużycia nawozów mineralnych lub chemicznych w kraju wynoszącym 123,2 kg na 1 ha użytków rolnych, nawożenie w województwie dolnośląskim było wyższe o 35,8 kg.

Wyk. 1. **Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych i wapniowych w latach gospodarczych**
(w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych)

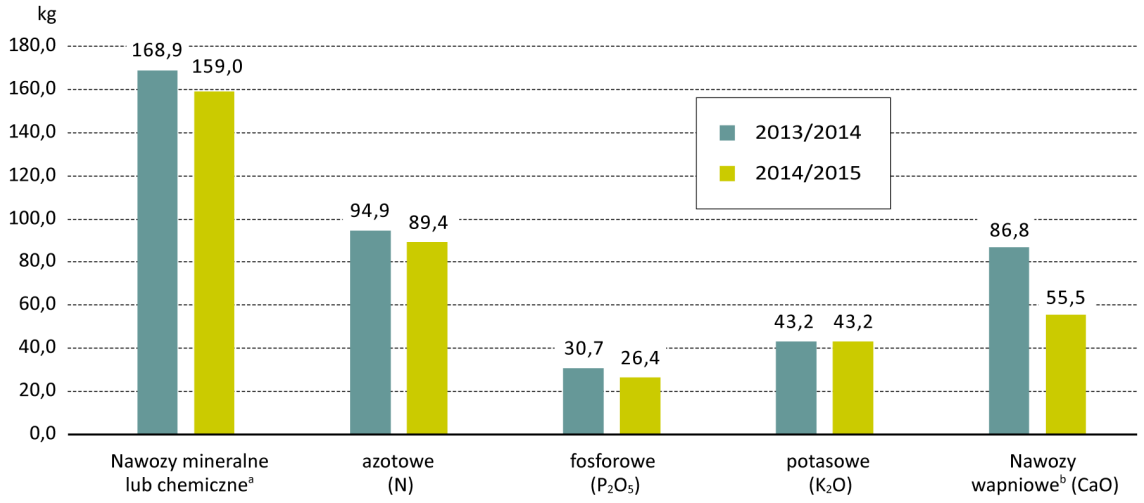

a Łącznie z nawozami wieloskładnikowymi. b Łącznie z wapnem defekacyjnym.

Największy spadek w skali roku poziomu nawożenia wystąpił w grupie nawozów fosforowych (o 16,4%). Zgodnie z dyrektywą azotanową, która zakłada dążenie do zmniejszenia zanieczyszczenia wód powierzchniowych i gruntowych azotanami pochodzenia rolniczego w województwie dolnośląskim zużycie nawozów azotowych zmniejszyło się o 8,3%.

Istotnym elementem warunkującym wykorzystanie nawożenia mineralnego i poziom produkcyjności gleb jest wapnowanie. W roku gospodarczym 2014/2015 zużycie nawozów wapniowych (łącznie z wapnem defekacyjnym) wyniosło 50,4 tys. ton, co w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych dało poziom 55,5 kg CaO, tj. o 31,3 kg mniej niż w poprzednim roku.

II. PRODUKCJA ROŚLINNA

Użytkowanie gruntów

Województwo dolnośląskie zajmuje według granic administracyjnych blisko 2 mln ha, tj. 6,4% powierzchni kraju. Ogólna powierzchnia gruntów gospodarstw rolnych według siedziby użytkownika w 2015 r. (z siedzibą na terenie województwa dolnośląskiego) wynosiła 958,6 tys. ha.

Wyk. 2. **Struktura użytkowania gruntów w gospodarstwach rolnych według rodzaju użytków w 2015 r.**
(stan w czerwcu)

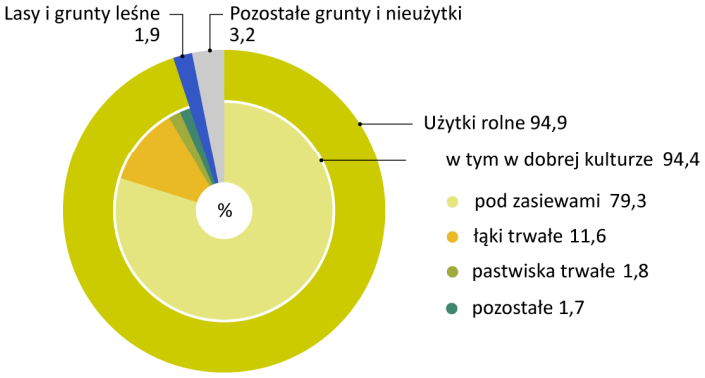

Powierzchnia użytków rolnych zajmowała 909,5 tys. ha, w tym powierzchnia użytków rolnych utrzymywana w dobrej kulturze rolnej wynosiła 903,6 tys. ha. W powierzchni ogółem grunty pod zasiewami zajmowały 760,3 tys. ha (tj. 83,6% użytków rolnych), grunty ugorowane 6,5 tys. ha, (tj. 0,7%), sady – 5,6 tys. ha (tj. 0,6%), łąki i pastwiska trwałe – 128,6 tys. ha (tj. 14,1%).

Powierzchnia pozostałych użytków rolnych wynosiła 5,9 tys. ha i stanowiła 0,7% ogółu UR, z tego gospodarstwa indywidualne użytkowały 3,2 tys. ha.

Lasy lub grunty leśne stanowiły 18,2 tys. ha, tj. zaledwie 1,9% powierzchni ogółem.

Powierzchnia pozostałych gruntów i nieużytków będących między innymi pod zabudowaniami, podwórzami, placami i ogrodami ozdobnymi czy nieużytki zajmowały powierzchnię 30,9 ha, tj. 3,2% ogólnej powierzchni gruntów według siedziby użytkownika.

Tabl. 1. **Użytkowanie gruntów przez gospodarstwa rolne według siedziby użytkownika w 2015 r.**
(bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych; stan w czerwcu)

Wyszczególnienie	Powierzchnia ogólna	Użytki rolne							Lasy i grunty leśne	Pozostałe grunty i nieużytki
		razem	w dobrej kulturze					pozostałe		
			razem	w tym						
				pod zasiewami	sady	łąki trwałe	pastwiska trwałe			
	w tys. ha									
Ogółem.....	**958,6**	**909,5**	**903,6**	**760,3**	**5,6**	**111,5**	**17,1**	**5,9**	**18,2**	**30,9**
w tym gospodarstwa indywidualne..	790,3	749,6	746,3	616,8	5,0	102,9	14,4	3,2	15,3	25,4

Gospodarstwa indywidualne obejmowały 749,6 tys. ha użytków rolnych, tj. 82,4% ogólnej powierzchni użytków rolnych w województwie.

W 2015 r. średnia cena gruntów ornych w obrocie prywatnym w województwie dolnośląskim wyniosła 36024 zł za 1 ha i była niższa o 6,6% od przeciętnej ceny gruntów ornych w kraju (38579 zł).

Powierzchnia zasiewów

Ogólna powierzchnia zasiewów w 2015 r. wyniosła 760,3 tys. ha i była większa niż rok wcześniej o 24,9 tys. ha (o 3,4%). Powierzchnia zasiewów w gospodarstwach indywidualnych zwiększyła się o 22,7 tys. ha (o 3,8%).

Na wyniki produkcji roślinnej w 2015 r., oprócz warunków meteorologicznych, wpłynęły również zmiany w powierzchni i strukturze zasiewów wynikające:

- ze zwiększenia areału zbóż podstawowych z mieszankami o 1,5%, w tym jęczmienia o 15,4%,
- ze wzrostu powierzchni strączkowych jadalnych o 174,6%,
- z ograniczenia uprawy buraków cukrowych o 24,4%,
- ze zwiększonej powierzchni uprawy ziemniaków o 39,6%,
- ze zmniejszenia powierzchni uprawy tytoniu o 78,9%,
- ze zmniejszenia areału warzyw gruntowych o 12,1%, w tym zwłaszcza kalafiorów o 28,0%, marchwi jadalnej o 22,1% oraz ogórków o 15,6%,
- ze zwiększonej powierzchni uprawy krzewów owocowych i plantacji jagodowych o 4,4%,
- ze wzrostu areału drzew owocowych o 4,3%,
- ze zmniejszonej powierzchni gruntów rolnych ugorowanych o 79,0%.

Wyk. 3. **Struktura powierzchni ziemiopłodów** (stan w czerwcu)

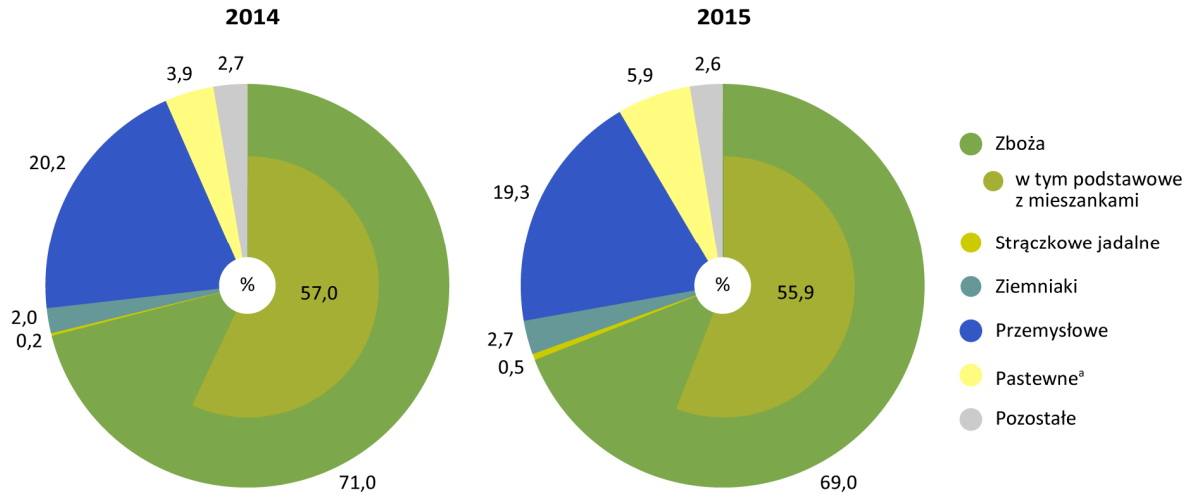

a Łącznie z mieszankami zbożowo–strączkowymi.

Produkcja głównych upraw rolnych

Zboża

W strukturze zasiewów upraw rolnych zboża stanowiły 69,0% ogólnej powierzchni zasiewów (przed rokiem 70,9%). Uprawiane były na 524,6 tys. ha, a powierzchnia uprawy zbóż zwiększyła się w odniesieniu do roku poprzedniego o 2,1 tys. ha, tj. o 0,4%. Największy udział w strukturze uprawy zbóż miała pszenica, stanowiąca 52,9% ogólnego areału uprawy zbóż. Jęczmień zajmował 11,3% ogólnej powierzchni uprawy zbóż, kukurydza na ziarno – 17,1%, pszenżyto – 8,5%, żyto – 3,7%, owies – 2,8%, mieszanki zbożowe – 1,7%.

W 2015 r. plonowanie poszczególnych gatunków zbóż było niższe niż rok wcześniej. Na niski poziom plonowania miały wpływ przede wszystkim silne niedobory wody w glebie. Straty pozimowe w uprawach zbóż ozimych były niewielkie. Największe spadki plonów odnotowano dla: kukurydzy na ziarno o 23,3 dt/ha (o 32,2%), pszenżyta o 5,1 dt/ha (11,6%), w tym odmiany jarej o 5,3 dt/ha (o 15,2%), jęczmienia o 3,5 dt/ha (7,5%), w tym jarego o 3,5 dt/ha (o 8,0%). W porównaniu do 2014 r. gorzej plonowała również pszenica o 2,1 dt/ha (3,9%), a jej odmiana jara o 3,2 dt/ha (7,7%).

Pod względem uzyskanych plonów zbóż podstawowych wraz z mieszankami zbożowymi województwo dolnośląskie zajmowało 3. miejsce w kraju (47,3 dt/ha), po województwie opolskim (51,1 dt/ha) oraz zachodniopomorskim (48,8 dt/ha). Wynikało to między innymi z wysokiego udziału zbóż intensywnych w strukturze zasiewów zbóż. Dla porównania w skali całego kraju z 1 ha UR uzyskiwano 36,7 dt ziarna zbóż podstawowych wraz z mieszankami zbożowymi.

Tabl. 3. **Plony zbóż w dt/ha**

Wyszczególnienie	2014	2015	
		ogółem	wzrost/spadek względem 2014 r.
Z B O Ż A	53,0	47,0	-6,0
W tym zboża podstawowe			
z mieszankami	49,9	47,3	-2,6
pszenica	54,0	51,9	-2,1
ozima	55,2	53,0	-2,2
jara	41,5	38,3	-3,2
żyto	36,8	34,5	-2,3
jęczmień	46,4	42,9	-3,5
ozimy	50,2	47,0	-3,2
jary	43,8	40,3	-3,5
owies	34,6	31,7	-2,9
pszenżyto	44,0	38,9	-5,1
ozime	45,4	40,6	-4,8
jare	34,8	29,5	-5,3
mieszanki zbożowe	37,4	31,9	-5,5
Gryka	13,9	11,8	-2,1
Kukurydza na ziarno	72,4	49,1	-23,3

Produkcja zbóż w 2015 r. wyniosła 2463,9 tys. ton (wobec 2767,6 tys. ton w 2014 r.). Zbiory zbóż intensywnych (pszenicy, jęczmienia i pszenżyta) wyniosły 1868,5 tys. ton i były o 31,4 tys. ton (o 1,7%) niższe niż w roku poprzednim. Udział zbóż intensywnych w ogólnej produkcji zbóż podstawowych z mieszankami wyniósł 92,9%, w tym pszenicy – 71,6% (w 2014 r. odpowiednio 90,9% i 71,3%). Produkcja zbóż ekstensywnych (żyta, owsa, mieszanek zbożowych) wyniosła 142,6 tys. ton, co w porównaniu z rokiem poprzednim oznaczało spadek o 46,7 tys. ton (o 24,7%).

Pod względem produkcji zbóż podstawowych wraz z mieszankami zbożowymi województwo dolnośląskie zajmowało 5. lokatę w kraju, po województwach: wielkopolskim, lubelskim, mazowieckim, kujawsko-pomorskim, natomiast 1. miejsce w produkcji pszenicy.

Strączkowe jadalne

Strączkowe jadalne zajmowały tylko 0,5% ogólnej powierzchni pod zasiewami, a areał ich uprawy zwiększył się w porównaniu do 2014 r. o 2,5 tys. ha (o 174,6%). W wyniku zwiększenia powierzchni ich uprawy ale niższego plonowania, produkcja strączkowych wyniosła 9,5 tys. ton. Była ona większa w porównaniu do roku poprzedniego o 5,7 tys. ton (o 148,4%). Udział gospodarstw indywidualnych w ogólnej produkcji roślin strączkowych jadalnych wynosił 66,4%. W produkcji strączkowych jadalnych województwo dolnośląskie lokowało się na 7. miejscu w kraju po województwach lubelskim, świętokrzyskim, kujawsko-pomorskim, pomorskim, mazowieckim i zachodniopomorskim.

Ziemniaki

W ogólnej powierzchni zasiewów uprawa ziemniaków (bez upraw w ogrodach przydomowych) zajmowała 2,7% i zwiększyła się w porównaniu do roku poprzedniego o 5,9 tys. ha, tj. o 39,6%. Plony ziemniaków oszacowano na 209 dt/ha, tj. o 85 dt/ha (o 28,9%) niższe niż rok wcześniej. Zwiększenie powierzchni uprawy przy znacznej obniżce plonowania spowodowało ograniczenie zbiorów ziemniaków (433,1 tys. ton) spadek o 3,3 tys. ton (o 0,8%). Produkcja ziemniaków skoncentrowana była prawie wyłącznie w gospodarstwach sektora prywatnego. Udział gospodarstw indywidualnych w ogólnej produkcji ziemniaków wynosił 84,6%.

Pod względem produkcji ziemniaków województwo dolnośląskie zajmowało 8. miejsce w kraju, a pod względem osiągniętych plonów 9. miejsce.

Rośliny przemysłowe

Znaczący udział w strukturze zasiewów województwa dolnośląskiego stanowiły rośliny przemysłowe, w tym głównie rzepak i rzepik oraz buraki cukrowe. Powierzchnia uprawy roślin z grupy przemysłowe wyniosła

147,0 tys. ha. W porównaniu do zasiewów z roku 2014 areał uprawy był mniejszy o 1,6 tys. ha, tj. o 1,1%. W strukturze zasiewów ogółem powierzchnia upraw zaliczanych do grupy przemysłowe stanowiła 19,3%, w tym rzepaku i rzepiku – 17,6%, a buraków cukrowych – 1,7%. Dla porównania w kraju powierzchnia uprawy roślin przemysłowych stanowiła 10,6% ogółu zasiewów. W czerwcu zanotowano deficyt wody w glebie, który wpłynął na obniżenie plonu roślin przemysłowych i okopowych.

Plony rzepaku i rzepiku wyniosły 28,7 dt/ha, tj. o 4,3 dt/ha (o 13,0%) mniej niż w roku poprzednim. Zmniejszenie areału powierzchni uprawy rzepaku i rzepiku oraz niższe plonowanie tego gatunku spowodowało, że jego produkcja była niższa o 11,9%. Zbiory rzepaku i rzepiku wyniosły 384,0 tys. ton, tj. 14,2% zbiorów krajowych, co lokowało województwo dolnośląskie na 1. miejscu w kraju.

Powierzchnia uprawy buraków cukrowych na terenie województwa dolnośląskiego wyniosła 13,1 tys. ha i była niższa w porównaniu do roku poprzedniego o 4,2 tys. ha (o 24,4%). Plony buraków wyniosły 503 dt/ha i były o 249 dt/ha (o 33,1%) niższe od uzyskanych w 2014 r. W konsekwencji ograniczenia powierzchni uprawy i niższego plonowania produkcja buraków cukrowych oszacowana została na 657,8 tys. ton, tj. o 644,5 tys. ton (o 49,5%) mniej niż w ubiegłym roku.

Pod względem produkcji buraków cukrowych województwo dolnośląskie zajmowało 4. lokatę w kraju, po województwach: wielkopolskim, kujawsko-pomorskim i lubelskim.

Warzywa gruntowe

W 2015 r. produkcja warzyw gruntowych (łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych) w województwie dolnośląskim była mało rozwinięta – obejmowała powierzchnię 8,6 tys. ha i w porównaniu do 2014 r. zmniejszyła się o 1,2 tys. ha (o 12,1%).

Wyk. 4. **Struktura powierzchni upraw warzyw gruntowych[a] w 2015 r.**
(stan w czerwcu)

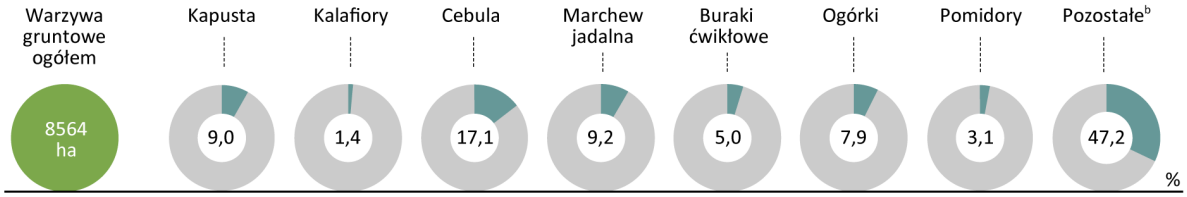

a Łącznie z ogrodami przydomowymi, według położenia gruntów. b Pietruszka, pory, selery, sałata, rzodkiewka, rabarbar i inne.

Wszystkie gatunki warzyw plonowały niżej niż w 2014 r. Największy spadek plonowania zanotowano w przypadku: cebuli – o 24,3% (73 dt/ha), kapusty – o 16,8% (66 dt/ha), kalafiorów – o 15,9% (40 dt/ha), ogórków – o 14,9% (23 dt/ha), pomidorów – o 13,5% (21 dt/ha), marchwi jadalnej – o 11,2% (37 dt/ha) oraz buraków ćwikłowych – o 10,8% (33 dt/ha). Przy równoczesnym zmniejszeniu areału uprawy i plonowania w 2015 r. zbiór warzyw gruntowych wynosił ogółem 144,9 tys. ton i zmniejszył się o 28,7%. Produkcja warzyw skoncentrowana była głównie w sektorze prywatnym, a w gospodarstwach indywidualnych stanowiła 74,5% ogólnej produkcji.

Wyk. 5. **Plony warzyw gruntowych[a] z 1 ha w dt w 2015 r.**

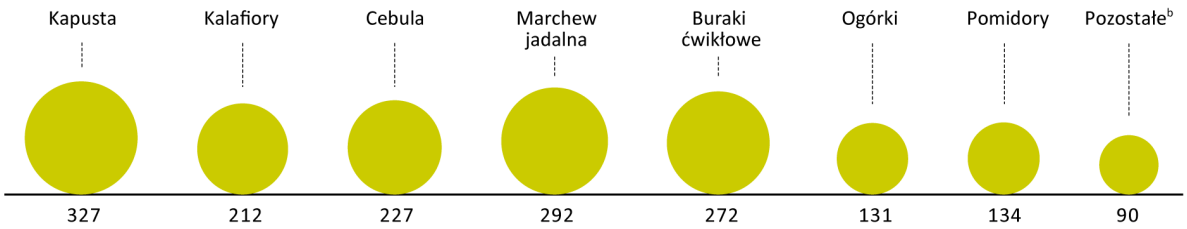

a Łącznie z ogrodami przydomowymi. b Pietruszka, pory, selery, sałata, rzodkiewka, rabarbar i inne.

W kraju największa produkcja warzyw występowała w województwie kujawsko-pomorskim – 14,2% oraz wielkopolskim – 13,9%, natomiast województwo dolnośląskie zajęło 8. miejsce z niewielkim udziałem – 3,8% produkcji krajowej.

Warzywa pod osłonami

W 2015 r. odnotowano wzrost powierzchni uprawy warzyw pod osłonami do 219,9 ha. Łącznie warzyw spod osłon zebrano 34,7 tys. ton, tj. o 8,1 tys. ton (o 30,6%) więcej niż w 2014 r. Produkcja pomidorów spod osłon była wyniosła 15,3 tys. ton i była większa o 190,4%, natomiast ogórków zebrano 3,0 tys. ton, tj. o 22,6% mniej niż w roku poprzednim.

Owoce z drzew

Powierzchnia uprawy drzew owocowych w 2015 r. wyniosła 4,1 tys. ha i była większa w odniesieniu do roku poprzedniego o 4,3%. Najbardziej w skali roku został zwiększony areał gruszy – o 75 ha, tj. o 40,3% oraz czereśni – o 47 ha, tj. o 11,6%. Największa powierzchnia uprawy drzew owocowych dotyczyła jabłoni – 1858 ha i było to o 0,5% mniej niż w 2014 r.

Plonowanie większości gatunków drzew owocowych z wyjątkiem jabłoni, było niższe niż w roku poprzednim. W porównaniu do 2014 r. najwyższym spadkiem plonowania charakteryzowały się grusze tj. o 12,3 dt/ha oraz wiśnie, tj. o 10,2 dt/ha. Pomimo niższego plonowania zanotowano zwiększenie zbiorów owoców – o 5,8%. O wielkości produkcji owoców w województwie dolnośląskim na wielkość produkcji owoców z drzew istotny wpływ miały zbiory jabłek – 64,9% ogólnych zbiorów owoców z drzew. W ogólnej wielkości produkcji owoców z drzew udział zbiorów z gospodarstw indywidualnych wyniósł 88,6%.

Wyk. 6. **Plony owoców z drzew[a] z 1 ha w dt**

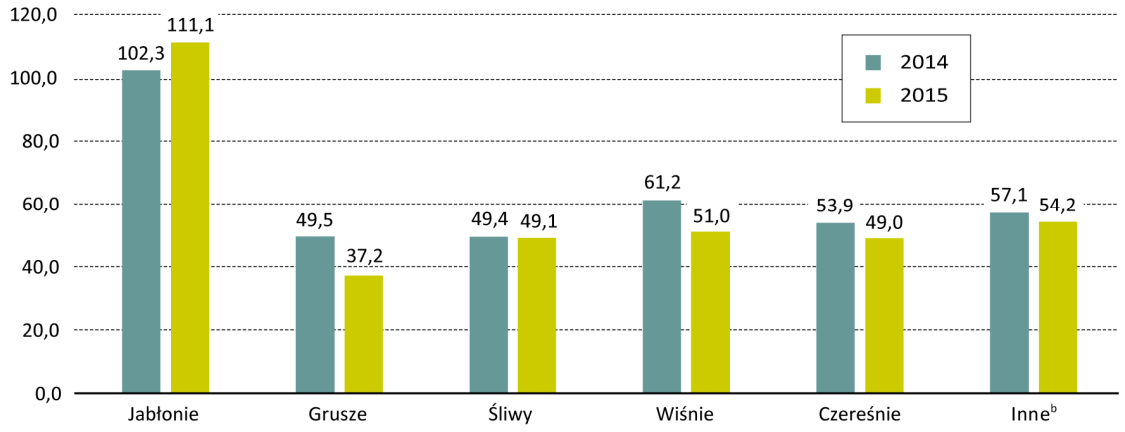

a Łącznie z ogrodami przydomowymi, według położenia gruntów. b Morele, brzoskwinie, orzechy włoskie.

Jakkolwiek województwo dolnośląskie charakteryzuje się niewielkim (0,7%) udziałem w produkcji jabłek w kraju (11. miejsce), największy udział (46,8%) – 1. miejsce zajmowało w województwie mazowieckie.

Owoce jagodowe

W 2015 r. potentatem w produkcji owoców z krzewów i plantacji jagodowych w kraju było województwo lubelskie (42,4%). Województwo dolnośląskie zajęło 12. lokatę (2,1% zbiorów ogółem). Biorąc pod uwagę plonowanie konkretnych gatunków owoców w odniesieniu do roku poprzedniego to truskawki i maliny plonowały lepiej, porzeczki gorzej, a pozostałe gatunki owoców jagodowych oraz agrest na podobnym poziomie. W związku z nieco większą powierzchnią uprawy owoców jagodowych zbiory ich wyniosły 11,4 tys. ton i były o 1,8 tys. ton (o 19,3%) wyższe niż w roku 2014. Istotne zwiększenie zbiorów zanotowano w przypadku truskawek – 1,8 tys. ton, tj. o 43,4% oraz pozostałych owoców (w tym: aronii, borówki wysokiej, leszczyny) – 0,2 tys. ton, tj. o 28,0%. Produkcja owoców jagodowych prowadzona była prawie wyłącznie w sektorze prywatnym, a udział gospodarstw indywidualnych wynosił 96,7%.

III. PRODUKCJA ZWIERZĘCA

Bydło

W czerwcu 2015 r. pogłowie bydła liczyło 107,9 tys. szt., tj. o 1,0 tys. szt. (o 0,9%) więcej od stanu notowanego przed rokiem. Podobnie jak w latach poprzednich, największy udział w krajowym pogłowiu bydła miało województwo mazowieckie (19,0%), natomiast województwo dolnośląskie zajęło 13. lokatę (1,8%). Stado podstawowe krów zmniejszyło się o 0,6 tys. szt., tj. o 1,3% i wyniosło 42,1 tys. szt. Udział poglowia krów w pogłowiu bydła ogółem wynosił 39,1% dla porównania w kraju odsetek ten wynosił 41,0%. Pogłowie krów mlecznych, utrzymywanych w celu pozyskania mleka konsumpcyjnego (30,0 tys. szt.) stanowiło 71,2% ogólnej populacji krów.

Liczebność grupy bydła pozostałego, w porownaniu z poprzednim rokiem, wzrosła o 1,5 tys. szt. (o 2,3%), natomiast pogłowie cieląt w wieku poniżej 1 roku zmniejszyło się o 2,1%, w tym pogłowie cieląt na uboj o 67,7%. Liczebność grupy bydła rzeźnego i hodowlanego w wieku powyżej 1 roku (z wyłączeniem krów) zwiększyła się o 2,2 tys. szt., tj. o 6,7%.

Wyk. 7. **Struktura pogłowia bydła według grup użytkowych w 2015 r.**
(stan w czerwcu)

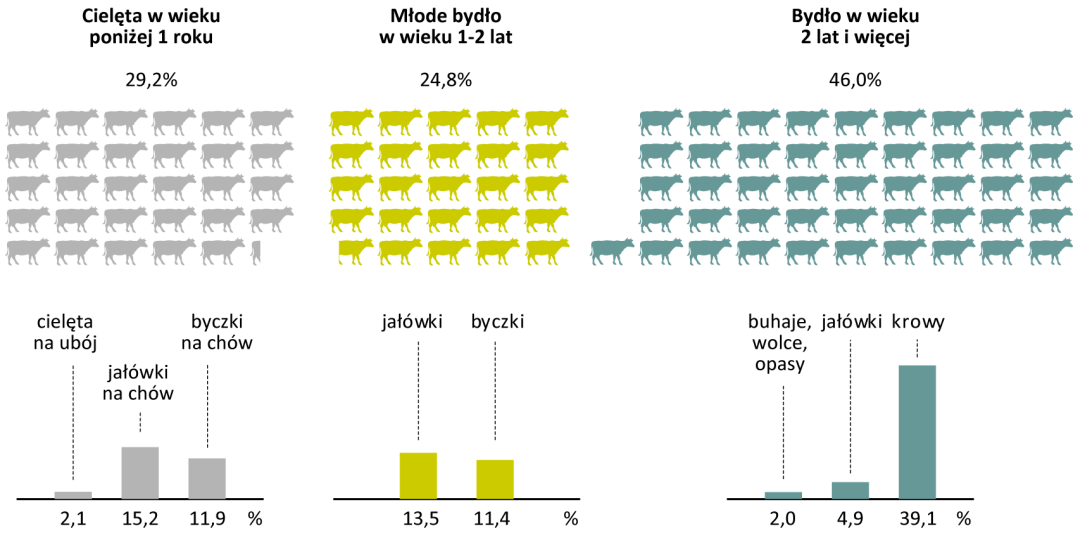

W skali roku zmieniła się struktura poszczególnych grup wiekowo-użytkowych stada bydła. Wzrost odnotowano w strukturze populacji młodego bydła w wieku 1-2 lata (o 3,1 p. proc.). Zmniejszenie udziału pogłowia zanotowano wśród poglowia cieląt w wieku poniżej 1 roku (o 0,9 p. proc.) oraz bydła w wieku 2 lat i więcej (o 2,2 p. proc.), w tym krów (o 0,8 p.proc.) oraz krów mlecznych (o 2,0 p. proc.).

W gospodarstwach indywidualnych, utrzymujących 76,4% całego pogłowia bydła w województwie, poziom obsady był na tym samym poziomie co przed rokiem. Obsada bydła ogółem na 100 ha użytków rolnych w czerwcu 2015 r. wyniosła 11,9 szt., w tym krów 4,6 szt. wobec 11,4 szt. i 4,6 szt. w 2014 r. W 2015 r. w kraju na 100 ha użytków rolnych przypadało 41,0 szt. bydła ogółem, w tym 16,8 szt. krów.

Wyniki cyklicznie prowadzonych badań statystycznych w zakresie stanu pogłowia bydła wskazują na systematyczną odbudowę stada podstawowego przez dolnośląskich rolników. Wpływ na taką decyzję mógł mieć m.in. nieznaczny wzrost opłacalności produkcji bydła rzeźnego.

Owce

Pogłowie owiec w całym rolnictwie w czerwcu 2015 r. wynosiło 11,0 tys. szt. i było niższe o 0,4 tys. szt. (o 3,3%) niż przed rokiem, w tym populacja maciorek owczych jednorocznych i starszych zwiększyła się o 0,9 tys. szt. do poziomu 6,8 tys. szt. Województwo dolnośląskie zajmowało 9. miejsce w populacji owiec w kraju.

Obsada owiec na 100 ha użytków rolnych w czerwcu 2015 r. wyniosła 1,2 szt. (tyle samo co przed rokiem), dla porównania w kraju obsada stanowiła odpowiednio 1,6 szt. (przed rokiem 1,5 szt.).

Drób

Pogłowie drobiu ogółem (w wieku powyżej 2 tygodni) w grudniu 2015 r. wynosiło 5818,7 tys. szt. i było wyższe niż przed rokiem o 327,5 tys. szt., tj. o 6,0%.

Struktura gatunkowa pogłowia drobiu ogółem przedstawiała się następująco:

– 92,0% stanowił drób kurzy, w tym 50,0% - kury nioski (w czerwcu 2014 r. odpowiednio 91,4% i 52,9%),
– 6,3% - indyki (w 2014 r. - 6,8%),
– 0,2% - gęsi (w 2014 r. - 0,1%),
– 1,5% - kaczki i drób pozostały (1,7%).

Średnio w województwie dolnośląskim obsada drobiu ogółem na 100 ha użytków rolnych wynosiła 640 szt. (w kraju – 1053 szt.).

Świnie

Pogłowie świń w czerwcu 2015 r. wynosiło 210,3 tys. szt. i było o 9,3 tys. szt. (o 4,6%) wyższe od stanu notowanego w analogicznym okresie 2014 r. Stado loch na chów, którego wielkość określa możliwości reprodukcyjne stada, wzrosło do poziomu 30,8 tys. szt., tj. o 10,0% w porównaniu do analogicznego okresu w 2014 r., w tym pogłowie loch prośnych zwiększyło się o 9,9% i wyniosło 19,3 tys. szt.

Wyk. 8. **Struktura pogłowia świń według grup użytkowych w 2015 r.**
(stan w czerwcu)

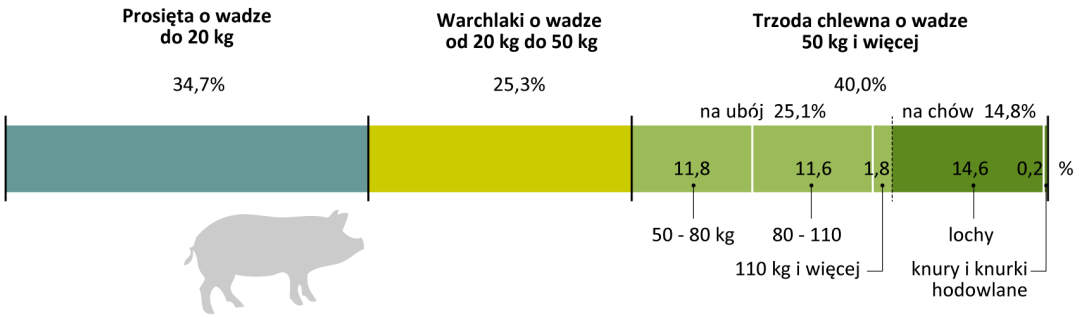

Pogłowie świń w gospodarstwach indywidualych kształtowało się na poziomie 146,3 tys. szt. i stanowiło 69,6% pogłowia ogółem. Zwiększenie w skali roku liczebności stada w tej grupie gospodarstw wyniosło 5,9 tys. szt., tj. o 4,2%.

W 2015 r. obsada trzody chlewnej ogółem na 100 ha użytków rolnych wyniosła 23,1 szt. (przed rokiem 21,5 szt.), w tym loch – 3,4 szt. (w 2014 r. – 3,0 szt.). Dla porównania w kraju obsada świń na 100 ha użytków rolnych ogółem, w tym loch na chów wynosiła odpowiednio 80,0 szt. i 6,5 szt.

Pomimo utrzymującego się spadku cen zbóż i pasz, zaobserwowano niewielki wzrost pogłowia świń. W 2015 r. odnotowano odbudowę stada loch oraz wzrost podaży prosiąt oraz warchlaków. Województwo dolnośląskie odznaczało się niewielkim udziałem w pogłowiu świń w kraju – 1,8% (13. lokata).

IV. SKUP I CENY PRODUKTÓW ROLNYCH

W 2015 r. na rynku rolnym w województwie dolnośląskim, w porównaniu z rokiem poprzednim, wyższa (w cenach bieżących) była wartość skupu żywca rzeźnego: bydła i świń oraz następujących produktów roślinnych: owsa i mieszanek zbożowych, pszenżyta, jęczmienia, rzepaku i rzepiku, owoców. Na względnie niezmienionym poziomie pozostała wartość skupu pszenicy. Znacznie niższa wartość skupu dotyczyła warzyw, żyta, buraków cukrowych, ziemniaków, żywca rzeźnego drobiowego oraz mleka krowiego.

W 2015 r. skupiono 1669,6 tys. ton zbóż podstawowych ogółem (łącznie z ziarnem siewnym) i było to więcej o 3,4% od skupu dokonanego przed rokiem. Wzrost dotyczył większości gatunków zbóż, w tym największy odnotowano w skupie owsa i mieszanek zbożowych – o 84,1%, pszenżyta – o 39,2% oraz jęczmienia – o 18,8%. W 2015 r. w strukturze skupu zbóż największy udział stanowiło ziarno pszenicy (65,9%) i jęczmienia (11,3%).

Spadek cen w skupie produktów rolnych dotyczył większości gatunków zbóż. Średnia cena pszenicy kształtowała się na poziomie 65,57 zł/dt i była o 0,4% niższa od uzyskanej w 2014 r., natomiast cena żyta wynosiła 50,87 zł/dt, tj. o 1,3% mniejsza od ubiegłorocznej. Najbardziej jednak zmniejszyła się (o 8,9%) cena skupu 1 dt pszenżyta i osiągnęła wartość 51,87 zł.

Skup ziemniaków w 2015 r. wyniósł 170,2 tys. ton i był o 17,9% niższy niż przed rokiem. Zanotowano również niższy skup rzepaku i rzepiku o – 31,9 tys. ton, tj. o 9,1%. W 2015 r. skupiono 919,1 tys. ton buraków cukrowych, tj. o 18,4% mniej niż w 2014 r. W przypadku skupu owoców odnotowano wzrost o 0,4 tys. ton., tj. o 2,8%.

Ceny rzepaku i rzepiku w 2015 r. były wyższe od notowanych przed rokiem odpowiednio o 15,9%, natomiast za 1 dt ziemniaków rolnicy otrzymywali 40,37 zł, tj. o 0,4% więcej niż przed rokiem.

Skup żywca rzeźnego w wadze żywej ogółem w 2015 r. wyniósł 108,1 tys. ton, a w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych wynosił 119 kg. Skup żywca rzeźnego ogółem zwiększył się o 2,1%, w tym bydła (bez cieląt) – o 31,3%, świń – o 25,3%. W porównaniu do 2014 r. nastąpiło ograniczenie skupu żywca drobiowego – o 6,5%. Skup mleka krowiego oraz jaj zwiększył się odpowiednio o 1,6% i o 24,2%.

W strukturze skupu żywca rzeźnego ogółem żywiec drobiowy stanowił 68,6% skupu ogółem (tj. 74,2 tys. ton), a żywiec wołowy i wieprzowy – 31,2% (tj. 33,7 tys. ton).

Wyk. 9. **Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych**

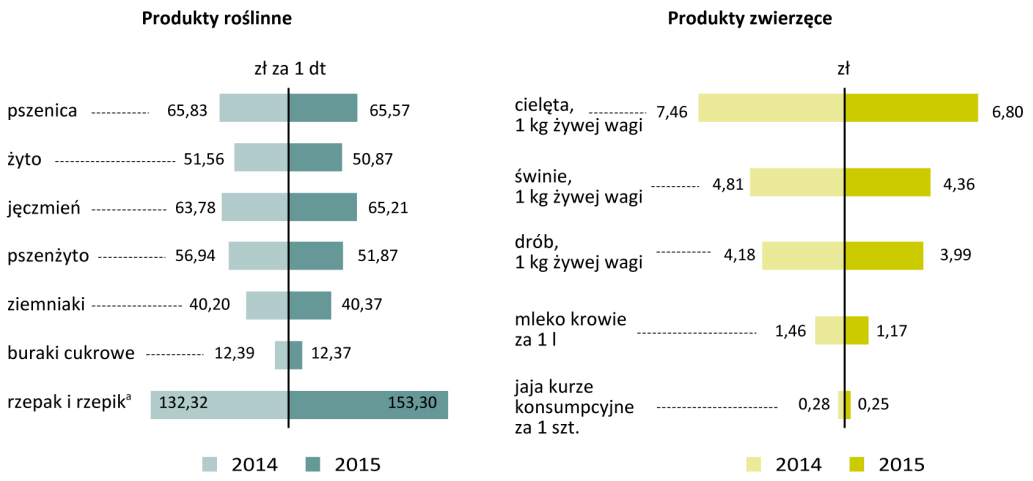

a Bez materiału siewnego.

Cena 1 kg żywca wołowego – bydła (bez cieląt) osiągnęła poziom 5,91 zł i była wyższa o 5,2% niż przed rokiem. Znaczny, bo 9,4% spadek odnotowano w przypadku ceny żywca wieprzowego – za 1 kg żywej wagi płacono 4,36 zł. Za 1 kg żywca drobiowego płacono 3,99 zł i było to mniej niż w 2014 r. o 4,5%. Za 1 litr mleka krowiego rolnicy otrzymywali 1,17 zł (przed rokiem 1,46 zł). Cena skupu jaj kurzych konsumpcyjnych kształtowała się na poziomie niższym o 10,7% niż w 2014 r. i wynosiła 0,25 zł za 1 szt.

Wyk. 10. **Relacje cen skupu 1 kg żywca wieprzowego do: 1 kg żyta według cen w skupie, 1 kg ziemniaków według cen na targowiskach oraz 1 l mleka krowiego według cen w skupie**

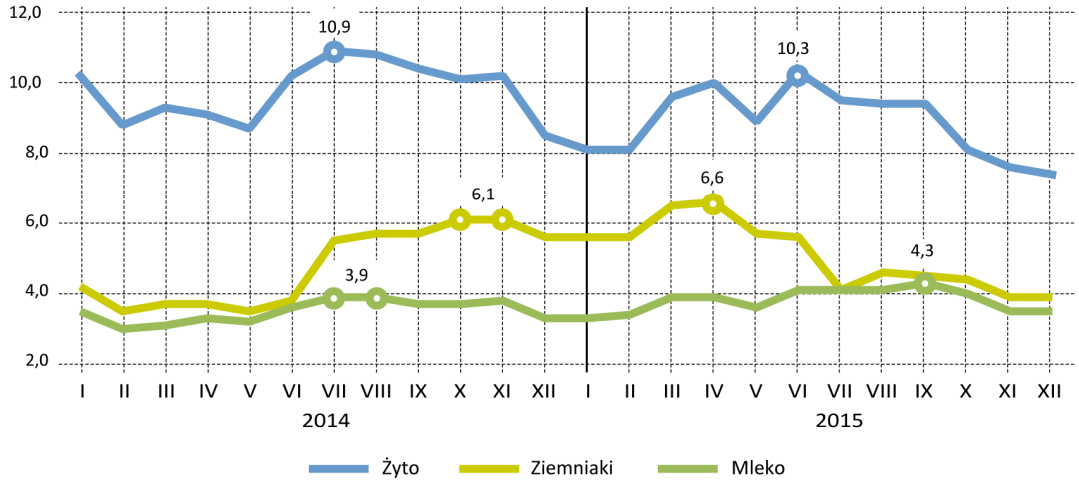

Relacja ceny skupu 1 kg żywca wieprzowego do ceny 1 kg żyta (według cen w skupie) w grudniu 2015 r. wyniosła 7,4 i była o 1,1 p. proc. niższa od ubiegłorocznej.

Urząd Statystyczny we Wrocławiu
ul. Oławska 31, 50-950 Wrocław
Tel.: (+48) 71 3716 400
Faks: (+48) 71 3716 360
e-mail: sekretariatuswro@stat.gov.pl
http://wroclaw.stat.gov.pl/

ISBN 978-83-89593-69-6